

Előfizetési árak:

Égész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői Iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Politikai hullámok Pécsen.

Pécs, 1901. szept. 23.

A tegnapi vasárnap teljes hullámzásba hozta városunk politikai életét. Programbeszéd, beszámoló, pártvezetés nyomon követték egymást, úgy hogy bizony a legbuzgóbb politikus is méltán kiálthatott föl: ez már mégis sok a jóból!

Beszámolót tartott a volt országgyűlési képviselő, **Aidinger János** a régi kormánypárthoz tartozó hallgatóság előtt; elmondta programbeszédét a kormánypart új jelöltje, **Erreth János** is, a kit már minden párthoz tartozó közönség hallgatott meg; a szocialisták jelöltje is kifejtette programját elég mérsékelt hangon; végül szervezkedett a függetlenségi és 48-as párt is, határozatát azonban a legközelebbi választásra vonatkozólag felfüggesztette, mert meggondolandónak tartotta engedjen-e az ugratóknak, főleg oly alkalommal, mikor a régi, kipróbált párthívek között nem csekély számban látta forgolódni az *alkalmi függetlenségi*ket, akiket eddig soha sem lehetett látni a függetlenségi táborban, de nem egy közülök határozottan ellene foglalt állást.

Aidinger szavaiként ugyan jobban kellene örülnünk az ilyen megtérteknek, mint az összes régi függetlenségieknek, de hát mi mégis föntartjuk ezt az örvendezést oly alkalomra, a mikor ezek a most *betérték* tettel is megmutatják, hogy igazán *megtértek* s kitartanak rendületlenül a függetlenségi zászló mellett akkor is, mikor nem az ellen kell küzdeniök, aki ellen eddig is küzdöttek az ellentáborban, hanem olyan valaki ellen, aki után eddig mindig indulni szoktak.

A tegnapi nap politikai eseményeiről a következőkben számolunk be:

Függetlenségi pártszervezés. A pécsi függetlenségi és 48-as párt tegnap d. e. 11 órakor tartotta szervező nagygyűlését a Scholzféle sörház termében **Simonfay János** elnöke alatt, a ki a gyűlést megnyitó beszédében érdekes vázlatát adta a függetlenségi és 48-as párt harminchárom éves történetének úgy az országban, mint különösen Pécs városában, hol a párt keletkezése óta — eleinte **Farkas István** elnök mellett mint alelnök, utóbb, annak elhalálása után mint elnök — folyton tevékeny részt vett a vezetésben. A pécsi függetlenségi és 48-as párt első volt, a mely

ez országban megalakult s mindjárt megalakulása után fényes diadalt aratott azzal, hogy **Kossuth** Lajost városunk országgyűlési képviselőjévé megválasztatnia sikerült; majd **Kossuth** lemondása után az országos függetlenségi és 48-as párt vezérét, **Irányi** Dánielt választotta meg a város képviselőjéül. Utóbb azonban ármány és erőszak, mely különösen a választói lajstromok tendenciózus összeállításában nyilvánult — kicsavarták a diadalmas zászlót a függetlenségi párt kezéből, de azért később is nem egyszer eredménynyel járt küzdelme. Igaz, hogy a kormánypart rendelkezése alatt álló állami és törvényhatósági alkalmazottaknak városunkban való megszorodása s a minden téren keresztülvitt államosítás folytán a kormánytól függővé tett elemek nagy száma a függetlenségi párt önálló érvényesülését mindinkább megnehezítették városunkban, de azért még mindig elég tekintélyes volt arra, hogy állásfoglalásával oly férfiak mellett, a kik ha nem is tartoztak pártunkhoz, de mégis közelebb álltak hozzánk, mint a hivatalos kormánypart jelöltjei, döntő befolyást gyakorolhatott a választásokra. Így sikerült a függetlenségi párt támogatásával 1887-ben **Percei Miklóst** és 1892-ben **Erreth Jánost** pártonkívüli programmal megválasztani. A mostani kormány a választások tisztaságának jelszavával szabadabb mozgást látszik engedni a választóknak, de ha ez valóságnak fogna is bizonyulni, pártunk csak úgy fog a siker reményével a küzdőterre léphetni, ha helyesen szervezve van s azért tekintettel arra, hogy a régi pártszervezet részint halálozások, részint elköltözések folytán hiányos, azt ajánlja, hogy a párt mindenekelőtt állapítsa meg új szervezetét s mivel őt az előrehaladott kor és a harminchárom éves politikai küzdelem már kifárasztották, állítson a párt élére más kipróbált erőt.

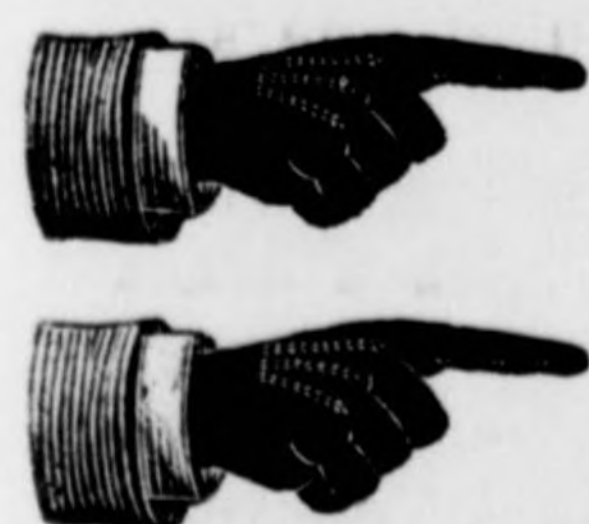
A gyűlés a párt újraszervezését egyhangulag elhatározván, **Pleininger Ferenc** ajánlataira újból nagy lelkesedéssel kikiáltotta pártelnöknek **Simonfay Jánost**, ki meghatva a közbizalom ily élénk megnyilatkozása előtt, kijelentette, hogy meghajol előtte s a pártelnökséget egy időre meg elvállalja.

A párt tisztikarát ezután következőkép alakította meg a nagygyűlés: elnökhelyettes lett **Pleininger Ferenc**, elsőkerületi alelnök **Radócsay Imre**, ötödik kerületi alelnök **Graumann János**, pénztáros **Cirják Ignác**, pártjegyzők **Szekrényessy Ferenc dr.** és **Parragh Antal dr.** A negyedik kerületi alelnöki állásra nézve megállapodás még nem történt, a nagygyűlés megbizta az intéző bizottságot, hogy a kerületbeli párthívekkel érintkezésbe lépve, a IV. ik kerület alelnöki állására alkalmas egyént szemeljen ki. Ezután megalakította a gyűlés a párt végrehajtó bizottságát a belvárosi és budaikülvárosi tagokból. A szigetkútvárosi lajstrom még nem állván rendel-

kezésre, a gyűlés megbizta **Radócsay Imre** kerületi alelnököt, hogy a kerület választóival egyetértőleg jelöljék ki a végrehajtó bizottság-első kerületbeli tagjait.

A pártszervezet akként megalakulván, **Simonfay** elnök további feladatul megjelöli, hogy a nagygyűlés határozzon a legközelebbi választás körüli teendők tárgyában. Érett megfontolást igénylő dolog ez, melynél az adott helyzet gondosan mérlegelendő. Az a férfi, a kit a párt a legutóbbi két választásnál támogatott, belépett a kormánypartba s itt ki kell jelentenie, hogy tévednek, részben pedig másokat szándékosan megtéveszteni iparkodnak azok, a kik azt hangoztatják, hogy **Erreth János** e lépésével köpönyeget fordított. **Erreth János** úgy 1892 ki, mint 1896 ki programbeszédében kijelentette, hogy a hatvanhetes kiegyezést alapul elfogadja a magyar államnak nemzeti irányban való kifejlésére; a függetlenségi párthoz tehát soha sem tartozott. A kormányparthoz sem tartozott a miatt az erkölcsstelen kormányzati rendszer miatt, a melylyel ez a párturalmat tette legfőbb kormányzati elvvé, de nem lépett be a nemzeti párba sem, mert bár ennek nemzeti követeléseit osztotta, elválasztotta tőle a közgazdasági programja, mert **Erreth** mindig a gazdasági önállóság mellett foglalt állást. Most tehát, a mikor **Szell Kálmán** a kormányparton is új kormányzati rendszert honosított meg s a nemzeti párt is csatlakozott hozzá, **Erreth** régi programja alapján lépett be **Szell Kálmán** pártjába, föntartva a gazdasági függetlenségre vonatkozó programját. Persze azok, a kik a régi rendszert föltámasztani akarják, ferde szemmel nézik ezt és soraink közt iparkodnak vszályt kelteni, hogy a zavarban halászva, esetleg ismét ők kerüljenek felül. Ezt megakadályozni minden igaz hazafinak kötelessége s azért óvakodjunk a rókáktól és farkasoktól, a kik minket eszközül akarnak fölhasználni céljaik elérésére. — Nekünk a mostani választásnál csak egy szabad akcióba lépni, ha erőnk számbavételével biztosak lehetünk arra nézve, hogy ha tán győzelmet nem is aratunk, de csufos bukásnak se tegyük ki a pártot, másrészt pedig ha megbizonyosodunk felőle, hogy akciókkal nem mozdítjuk elő a régi **Bánffy**-rendszer esetleges sikerét. Ezért azt ajánlja, hogy bizza meg a nagygyűlés a párt végrehajtó bizottságát, mikép a párt erejének számbavételével s a jelzett körülmények mérlegelésével állapítsa meg, vajjon szükségesnek és célszerűnek mutatkozik-e, hogy a párt a választásra jelöltet állítson, s ha igen, gondoskodjék sürgősen alkalmas jelölről, kit a legközelebbi vasárnapra egybehívandó nagygyűlésnek bejelentsen.

Flóris Endre dr. ezzel ellentétben azt indítványozza, hogy a nagygyűlés nyomban határozzon a jelöltállítás kérdésében, mert ha

Szénásy

Gyula, Szénásy, Hoffman és társa

különlegességeinek állandó raktára

Fenyves Sándornál

Jókai-tér. (Fodor-féle ház I. emelet.)

diadalt nem is arathatnánk, ezt szégyenleni semmi okunk. Ő beszélt pártunk egyik kitűnőségével, Herman Ottóval, a ki megígérte, hogy ha a párt őt meghívja, a legközelebbi vasárnapon eljön és politikai beszédet tart, a jelöltség elfogadását a pártnak akkor tanusítandó magatartásától tévén függővé. Ajánlja tehát, hogy hívjuk meg Herman Ottót.

Cirják Ignác hiszi, hogy ha olyan jelöltet találunk, a kinek programja kielégíti a választókat s föl tudja lelkesíteni a népet, nem fogunk kudarcot vallani.

Kelemen Mózes dr. rámutat arra, hogy itt nyomban jelöltet állítani lehetetlen, mert előbb a kijelölendővel is megegyezésre kell jutni. Hisz Herman Ottó is Flóris előadása szerint különféle föltételekhez köti a jelöltség elfogadását. Nem tehetünk tehát mást, mint elfogadni Simonfay elnök indítványát.

Erre a gyűlés el is fogadta az elnöki előterjesztést s megbizta a végrehajtó bizottságot, hogy a jelölés dolgában sürgősen intézkedjék.

Ezzel a gyűlés d. u. fél egy órakor véget ért.

*

Aidinger János beszámolója. Pécsváros volt országgyűlési képviselője tegnap délelőtt 10 órakor tartotta a beszámolóbeszédét a Nagy-Vigadóban. A szabadelvűpárt elnöke, Krasznay Mihály, kir. tanácsos és jegyzője, dr. Záray Károly, iparkamarai titkár aláírásával a beszámolóra már napok előtt kibocsátott meghívás dacára sem valami sokan jelentek meg a polgárok a volt képviselő meghallgatására. A kik alig pár százan ott voltak, azok mind ismert kormánypárti egyének voltak; legnagyobb részt a hivatalos világ köréből.

Aidinger János beszámolójában az országgyűlés öt éves munkálkodásával foglalkozott. Elsősorban természetesen az Ausztriával való kiegyezés kérdését tárgyalta és hosszan igyekezett bizonyítani, hogy a kiegyezés terén az ország érdekei minden téren megóvottak, jogai egyetlen esetben sem adattak fel, szóval a közgazdasági kiegyezés jelenben ép úgy, mint a múltban a magyar nemzetre nézve semmi kívánni valót sem hagy hátra. Azonban a kvótával nincs megelégedve Aidinger sem s kereken kijelentette, hogy a közös kiadások miatti felemelt terhet Magyarország nem bírja

ki. A kvóta megállapítása azonban nem történven törvényhozási uton, erről nem beszélt bővebben. A gyászos emlékü obstrukció utáni új politikai helyzet ismertetésénél, konstatálván, hogy a volt nemzeti párt beolvadt, jobban mondva: bevonult a kormánypártba — igyekezett kimutatni, hogy ez új elemek Széll Kálmántól új irányt nem követelhettek, hiszen Széll Kálmán Bánffy alatt mindenben helyeselte a régi szabadelvűpárt működését s még a hirhedt lex-Tiszát is aláírta. Tehát a szabadelvűpárt jellege nem változott és nem is változhatott az újabb elemek bevonulásával sem.

A mai politikai helyzetet éppen nem tartja biztatónak. Főképp az a ráizmus ellen kelt ki és azt igyekezett bizonyítani, hogy a kormány és törvényhozás a lefolyt ciklus alatt mindenben a mezőgazdaságot pártolta, annak javára egész sereg törvényt alkotott; míg a kereskedelem, a merkantilizmus javára alig alkottak egy-két törvényt. Ő összegegyeztetni óhajtja az agrárizmust és merkantilizmust és elítéli, pusztá jelszónak, hamis frázisnak tartja az agrárizmust. Szerinte ugye ezek az agrár törekvések, mint a volt nemzeti párt újabb irányok iránti követeléselei oly színezetet adnak e frakcióknak, mint az a folyó, mely a tengerbe ömölve, még bent a tenger vizében is megtartja útja egy hosszú részén az ő saját színét, míg a tenger el nem nyeli, magába nem olvasztja.

Saját működéséről kevés a mondani valója. Sohasem volt a szónoklato, a ráizsok barátja.

— Én bizony az országgyűlésen egyszer sem tartottam szónoklatot (Hogyne! Szerk.) szolt, hanem igyekeztem városunk érdekeit szolgálni!

És szolgált is — ő mondja. S visszahozta a tiszta szabadelvűség zászlaját s átadja köszönettel most megbízónak, mikor a közélettől visszavonul és csendes szemlélődésben fog élni. Kéri a közönséget, tartsák meg jó emlékezetükben.

Krasznay Mihály megköszönte a beszámoló után a volt képviselő működését és biztosította őt a párt elismeréséről és hálájáról s ezzel Aidinger János beszámolója véget ért.

*

Erreth János programbeszède. A pécsi szabadelvűpárt képviselőjelöltje, Erreth János, ügyvédkamarai elnök, tegnap délelőtt tizenegy órakor tartotta programbeszédét a Nagy-Vigadóban, melyet jó félig megtöltött a hallgatóság. Krasznay Mihály, kir. tanácsos, pártelnök üdvözölte a képviselőjelöltet s felkérte programbeszède megtartására.

Erreth János mindenek előtt rámutatott arra, hogy vezéreszméjét és végcélját az önálló, független Magyarország képezi s ennek teljes mérvben leendő megvalósítása előtt az újalakítás nagy művet a hatvanhetes alapon kell megkezdeni és folytatni. E meggyőződése elválasztotta a függetlenségi párttól; de a szabadelvű párttól is elválasztotta a kormányzati rendszer, mely az önkényt és rideg párthatalmi érdeket szolgálta s végül a törvényen kívüli állapot frivol hangoztatásában csúcsosodott ki. De Széll Kálmán ez áldatlan rendszerrel szakított, a ki a jog, törvény és igazság elvét állította fel s a kormányzatban a politikai morál, tisztesség és becsület érvényesülésének biztos alapjait rakta le. Ezért vallja magát Széll Kálmán hívének.

Kívánja az elavult választási törvény reformját; a közigazgatás rendezését államosítás útján, de az önkormányzat biztosításával. Legfontosabb feladatnak közgazdasági viszonyaink rendezését tartja s erre vonatkozólag a többek között így nyilatkozott:

„A mi érdekünk és Ausztria érdeke elentétes. Ausztria vagyonos s fejlett ipara van. Mi szegények vagyunk s iparunk fejletlen. Ausztria érdekében áll, hogy hazánkat, mint az ő iparcikkei elsőrendű piacát önmagának mindenkorra megtartsa s hazánkban ipar létesítést s fejlesztést egyenesen lehetetlenné tegye. A vamtarifa megállapításánál, a külföldi vám- és kereskedelmi szerződések megkötésénél a mi érdekünkkel szemben az ő érdeke túlsúlyban esik a mérlegbe, mert hisz ő az erősebb s hogy iparcikkeit minél olcsóbb vám mellett kiviheesse egyéb földművelő országokba is, ezek földtermékeinek olcsó vám melletti behozatalára tág kaput nyit. S ezen mindenha bevált politikájának árat mi fizetjük meg, a mennyiben a beözönlő, jó részben silányabb minőségű földtermékek a mi földtermékeink árat lenyomják s minket azon kényszerhelyzetbe hoznak, hogy kiviteli piacokat vagyunk

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Hűséges sáfárok.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Írta: **Exhibitor.**

Valahol egy nagy, nagy tenger hátán, hatalmas hadihajón utazik egy félelmetesen nagy nemzetnek mindenható ura Mulatni, szórakozni vágyott koronás hitvesével, s elhagyta birodalmát, hogy megszabadulva annak minden tájából feléje hangzó panaszos sóhajoktól, fogcsikorgással párosult szervilizmustól — egy szebb országba, egy szabadabb nép közé menjen, hol néhány napi boldogságot, nyugalmat lophasson magának a kérérlhetetlenül haladó Nemezistől.

Utazik a főséges tengeren célja felé. De nem egy hálados, boldogított nép által virágfüzerekkel, ékes lobogókkal diszitett na szádon . . . nem boldog megelégedés, szabadságában ujjongó hajólegénység által kormányzott hajón teszi meg a főséges ur e kényeztetést . . . nem. Uszó acélerődön, gyilkos ágyutorkoktól s szurony-erdőtől védett komor nagy hadihajón utazik s e nagy hajó, mintha egymaga mégis félne s féltené utasát, egy egész hajórajttól van kísérvé, melynek minden egyes hajója szintén egymagában is egy uszó, harcász vár jellegével bír.

Ez a hatalmas uralkodó oly gazdag népekben, országokban s oly szegény szeretet-

ben, hűségben. Népe milliói soha sem láttak arcán leereszkedő boldogító mosolyt; ha ajkait beszédre nyitja . . . az csak rideg itéletet mond. Főlkent homlokát nem a borostyán szelid zöldje, hanem népének atka övezi.

Hajói kikötnek; célnál van a rettegett fejedelem. A barátságos szövetséges nemzet feje hódolatteljesen, — az idegen szabad nemzet népe rajongva fogadja . . . de nem látja színről-szinre, mivel az tizezer szurony között tartja bevonulását. Természetellenes szövetség! Egy szabad és egy szolga nemzet! Szabadság és kényuralom! Mily szint ad a fehér és a fekete szín vegyüléke? Szürkés. Olyan e szövetségzés jövője; szürke, áldatlan, bizonytalan.

. . . Tudok egy más fejedelmet . . . az, ha leszáll fényes trónusáról a puszták egyszerű fiához, egyedül . . . megvédve tudja magát a legkisebb kunyhóban is.

Hol az a hajlék e szép országban, hol ne ápolnák a királyhűség hervadhatlan, megígéző virágát? Hol az az alattvaló, kinek nem dobogna hön szive, ha ezt a fejedelmet látja?

Nincs, nincsen sehol.

Mutassatok nékem, ti világ népei, egy oly fejedelmet, kit népének szeretete, királyhűsége tenyerén hordana, megvédene minden veszélytől?! Mutassatok köztársaságot, melynek elnöke oly bizton járhat káhetne országában, mint ez az ősz fejedelem teheti?!

Nem mutathattok.

Ez ősz lérfiu lelke, kit az isteni gondviselés jobban meglátogatott, mint legkisebb jobbágyát — népe szeretetének arany suga-

rában fürdik s babérövezte homloka nem ismeri a rettegés, aggodalmasság barázdáit. Sima homlokkal, sugárzó tiszta szemekkel, mosolygó arccal áll a jó király alattvalói legkisebbjei előtt is, jóságosan batoritva kérelemre, panaszra.

Azt hiszem fölszege elarulnom az ősz király ama csodaszereit, a melylyel a nemzetet megigézte, s melytől annak minden polgára az alattvalói hűségbe, szeretetbe esik. Egyszerű ez a szer, melyet használ; ismeri ország-világ. — Alkotmányos kormányzásnak hívják e mixturát, mely e három alkatrészből áll: jog, törvény és igazság.

És jó a király. Bejárja országát. Majd itt, majd amott jelenik meg, ilyen s amolyan alkalomból. Mindenütt kitörő lelkesedés száll fölkezt személye felé; utja virág, levegője éljenzés, világa hön dobogó szivek milliói. A nép legutolsó gyermeke ismeri multját, jelenét. Tudja nagy baját és szánva szereti. Az egyszerű nép vig éljenzéssel, példátlan ragaszkodással igyekszik feledtetni szeretett királyával annak nagy bánatát pótolhatlan veszteséget. Rokon lett a szenvedővel, hisz ugyanazért kesereg ő is. Büszkeségünk, a trón volt várományosa . . . s aztán Szent Pátronánk . . . ah ne bolygassuk a szomorú multat, ne szakítsuk fel a hegedő sebeket.

S mérhetlen fájalmát leküzdve, felvillan gondolataiban a kötelesség . . . ez a nehéz teher s népeinek példát adva, vérző szívvvel, vonagló ajakkal dolgozik, fárad, nem törődve mással, mint azon kötelességekkel, melyeket vállalt s melyeket szent esküvel biztosított.

kénytelenek keresni saját termékeink részére, a miket különben, érdekünknek jobban megfelelőleg itthon dolgozhatnánk fel.

Ugyanily helyzetben vagyunk állattenyésztésünkkel is. Szövetségei vagyunk Ausztriának, s mégis nap-nap után tapasztalhatjuk, hogy földtermékeink, állataink odavitele ellen minden csak képzelhető akadályokat gördít, ellenséges indulatából fakadó sikaneriáival mezőgazdaságunkat és állattenyésztésünket megbénítani törekszik s a fennálló egység dacára is a külföldi termékeket a mi termékeinkkel szemben kedvezményben részesíti. *Földmivélésünk, iparunk, kereskedelmünk fellendülésének az én meggyőződésem szerint csak egy módja van, s ez a vámsorompók felállításai. Csak ezen módon vagyunk képesek saját érdekünknek érvényt szerezni, ipart teremteni, fejleszteni, hazánkat vagyonossá s hatalmassá tenni. Csak anyagi helyzetünk erőssége biztosíthatja alkotmányunk és politikai intézményeink szilárdságát első sorban. Kijelentem tehát t. polgártársaim, hogy az önálló vám terület híve voltam, vagyok ma is mindenha.*

Kívánja továbbá az adózási rendszer reformját: a felekezeti egyenjogúságot, a kath. autonomiát; a jogakadémiák reformját s állást foglal — természetesen — a pécsi egyetem mellett. Polgári törvénykönyv, új katonai büntetőtörvény, ügyvédi rendtartás s nyugdíjintézmény létesítését is kívánja. Nem helyesli a fővárost dédelgető centralizáló irányt s a vidék fejlesztését óhajtja. Végül Széll programján indulva, a haza és szülővárosa javára fog munkálkodni.

A hallgatóság gyakran adott tetszésének eljenzésekkel kifejezést a beszéd alatt, mely után Baranyai Béla dr. üdvözölte a jelöltet s ezzel a programbeszéd véget ért.

*

A szocialisták jelöltjének programbeszéde. A pécsi szociáldemokrata-párt jelöltje Kiss Károly, tegnap délelőtt tartotta meg programbeszédét a tornacsarnokban, hol jóval a kitűzött határidő előtt több száz főnyi hallgatóság gyűlt egybe, kiknek azonban legnagyobb része természetesen nem választó polgár.

A rendőrség részéről Sárkány Ármán dr. rendőrkapitány, Ranga János rendőrmester és néhány rendőr jelent meg. Rendőri beavatko-

zásra azonban nem volt szükség, mert a programbeszéd megtartása a legnagyobb rendben, minden incidens nélkül folyt le.

Kévessel tíz óra után Szabó József, a szocialisták egyik állandó szónoka a jelenlevőket elnök és jegyző választására hívta fel, a mikor hamarosan közfelkiáltással elnökül Sárics Józsefet, jegyzőül pedig Pálsika Józsefet választották meg.

Ezután Sárics József elnök megnyitottnak jelentette ki a gyűlést s átadta a szót Kiss Károly jelöltnek, ki hozzáfogott programbeszédének megtartásához.

Mindenek előtt kijelentette, hogy a párt-hívek és elvtársak pártfogását jött kérni a pécsi szociáldemokrata párt életében beállott ama fontos momentum előtt, midőn a párt képviselőt szándékozik küldeni az ország-házba.

Majd áttér az elmúlt országgyűlés működésére való visszapillantásra, mely működésről nem sok jót tud mondani, sőt a tiszta választásokról alkotott törvény s a kuriai bíráskodást is olybá veszi, hogy az egyenes felfedezése ama korrumpált állapotoknak, melyek az elmúlt országgyűlésben burjánzottak s melyek már oly mérveket öltöttek, hogy szükségessé váltak az „óvintézkedések.”

Hogy mit lendít a választások sorsán a tiszta választásokról alkotott törvény, azt ma még tudni nem lehet — ugymond — de mindenestre biztató reményt lát arra nézve, hogy szűnőfélben vannak a pressió és vesztegetés csmány tényei, melyek mint súlyos kolonc akaszkodva a választók nyakába, gátolták a polgárokat legszentebb jogaik gyakorlásában. Szerinte nem lesz oly könnyű az ideai választásoknál érvényt szerezni a tiszta választások törvényének, nem pedig azért, mert a pressió, vesztegetés és ártás már annyira átment a köztudatba, hogy a választóknak óriási adag öntudatos cselekvés, erőre lesz szüksége ahhoz, hogy a lelkeikben elhintett penészes magvakból kikelt gazt onnan ki tudják irtani.

Áttér ezután a pécsi szociáldemokrata-párt eddigi működésére, melyet dacára harminc éves múltjának, ma még fiatalnak, szinte erőtlennek lehet mondani azért, mert természetes fejlődésében gátolta az az erőszakos elnyomatás, melylyel e párt híveinek uton-utófélen találkozniok kellett, mindazonáltal —

— Óh, hogy szeretnek! — mondja magában.

Felkörbe áll a diszes uri sokadalom. Fényes zászlós urak, büszke nagy urak himes köntösben, pazar diszmagyarban. A ragyogó nap fényes sugárkévéjét rajta felejtette a sok kincses boglárón, mentekötön, szittya fringján s a sok ezüst, arany ékszer csillogva adta vissza az izzó sugarat . . .

Megáll a király a félkör előtt, melyből kiválik egy délceg férfi s mint Szent Mór városának polgármestere, beszédet intéz a fejedelemhez.

A beszéd rövid, de mindent felölel; elmondja azt, a mit a polgárság nevében mondhat alattvaló királyához. Megvallom, hogy e beszédre kíváncsi voltam s azt is, hogy képzeletemben ilyenek gondoltam is.

„Osi hagyományok sugallta érzelmekkel üdvözli» és aztán önérzetesen mondja, hogy »bizvást mondhatja, mikép nincs város széles e hazában, hol hőbb ima szállna a mindenek alkotójához a Felség áldásos, minden magyar előtt drága eleteért s hol a szivekben mélysegebb hála honolna atyai véghetetlen jóságáért.»

Az ősz Caesar daliás tartásban állott a polgármester előtt s hallgatta azokat az ékes szavakat, melyek láthatólag megvették szívét s megörvendeztették lelkét. Verőfényes idő mosolygott a felejthetetlen jelenetre, a komor s méltóságteljes dóm meg az öreg Mecsek tanuskodtak a magyar szivek ragaszkodásánál s önzetlen szereteténél.

régi dolog lévén, — hogy eszméket a leghatalmasabb csendőrszurony sem tud ölteni, a párt ma azon a ponton áll, hogy képviselőt küldjön az ország-házba, hogy megmutassa, miszerint dacára az elnyomatásoknak, él és élni fog!

Néhány nem éppen dicséretes szóban emlékezett meg Kiss Károly a kormányról és Széll Kálmánról, a függetlenségi pártnak is tett szemrehányást, hogy az általános hirdetett program egyes pontjainak, illetve kitűzött céljainak elérésére nem fejtett ki elegendő tevékenységet, aztán hosszas kerülővel áttért tulajdonképeni programbeszédére, mely szerint a szociáldemokrata párt: *általános választói jogot, az adózási rendszer megváltoztatását, az évi ezernégyszáz koronában megállapított létminimum adómentesítését, az állandó hadsereg megszüntetését és az ingyenes, kötelező népoktatás behozatalát követeli.*

Beszélt még azután hosszabban az önálló vámterületről, melynek kivívása szintén helyet foglal a szociáldemokrata párt programjában s végül tántoríthatlan elvűég s az igaz ügy érdekében kifejtendő buzgó tevékenységről biztosítva az elvtársakat, újból pártfogásukat kérte.

A programbeszéd egy és egy negyed órai időtartam után ért véget.

Képviselőválasztási mozgalmak.

Pécs, 1901. szept. 23.

Brázay választói között. A vasárnapi verőfényes napot, f. hó 22-ikét a hegyaljai tiszta magyarságnak szentelte Brázay Kálmán.

Ünnepe volt e napon nemcsak a népek, de a jelöltnek is: Brázaynak. Most ott álltak a választók — Patacs, Magyar Ürögh és Német-Ürögh összes választásra jogosult polgárai Patacson a község háza előtt, mikor a képviselőjelölt programbeszédét elmondta, ott voltak mind ünnepi ruhában, Kossuthnak — hazaszeretetre tanító érzelmeivel.

A programbeszéd befejeztével Bencze János, patacsi községi bíró köszönte meg ékes szavakkal a képviselőjelöltnek, hogy őket felkereste, biztosítván őt, hogy sziklafalként állanak mellette és valamint a múltban, úgy

S midőn a polgármester ahhoz a passushoz ért beszédében, mely arról szól:

„S midőn Felségednek ujabbi legkegyelmesebb latogatásáért, a melyet ezuttal különös legfelsőbb kegynyilvánításnak tekintünk, hódolatteljes köszönetünket fejezzük ki, egyet értő szívvel és lélekkel biztosíthatjuk *szent eskü gyanánt Felségedet arról, hogy városunk minden polgárának szívében a törhetlen hűség Felségedhez és trónjához változatlanul és örökké élni fog.*»

„Akkor észrevehetőleg kidomborodott az agg király atillája . . . Emberi érzés szállotta meg, megtelt jóságos szíve örömmel, büszkeséggel. Összevillant a két férfiú szeme. Az uralkodó szeretettel tekintett a város első hivatalnokára.

A polgármester egyenes tekintetében a rajongó szeretet s királyhűség drágakő gyanánt csillogó szövétneke égett . . . S a közönség önkéntelenül a »Hűséges sáfárookra« — gondolt.

Itt áll a fejedelem, ki egy emberéleten keresztül híven megtarta szent esküjét, melyet a nemzetnek fogadott s mellette a kebeléhez, szívéhez nőtt nemzet alkotmányára féltékenyen őrködött.

Emitt egy város polgármestere áll, ki szintén egy emberöltő óta szolgálja a közügyet, s ki tártadhatlanul, önzetlenül szolgálta nehéz, válságos időkben ültetve a polgárság bizalmából mesteri székebe — a közönséget. Őt is üdözte a sors, nehéz csapásokat mért reá, de a hűséges sáfart őt sem tántoríthatta el köteletségétől semmi, semmi.

Ezért szereti népe, rajong érte s a világ többi nemzete csodálattal tiszteli a jó, a hőles, a szent embert, ki koronát hord fejen, de azért kötelességtudóbb es munkásabb legkisebb alattvalójánál.

„Egyszerű hintó hajt az országuton, benne ül az ősz király, a legnépszerűbb főherceggel. Sehol katoná, sehol csendőr, nincsen arra szükség!

A fogat Szent Mór városának tart, melynek elején hatalmas diadalkapu várja a rajongva szeretett uralkodót, ki a kis katonák palotáját óhajtja felszentelni felséges megjelenésével.

Ujjongott a nép, örömtől repes az ifju katonák szíve, s e rajongó szeretet olyan jól esik a jó uralkodónak, ki meghatva válaszol a daliás főispán üdvözítő beszédére. A hová tekint a jóságos király, mindenütt igaz férfi val, kipróbált tanácsnokok veszik körül, — mind olyanok, kik mást nem ismernek a kötelességnél.

S a király egyszerű fogatában tovább halad, beljebb, a város szívébe. — Egetverő éljenzés kíséri, fogadja; utjára virágot hintenek Sopiana szüzei s utja céljánál a város hölgyei, mint egy mesebeli kert tündér virágai fogadják az ősz lovagot, ki lovagiasan hajlik meg ennyi szépség s a legszebb előtt, ki néki remek csokrot ajánlott fel. S ismét ujjong a nép, a lelkes éljenzések tulharsogják a hatalmas dóm harangjai érhangjait . . . a ragaszkodás e tüneményes megnyilatkozása könnyet csal a fejedelem jóságos szemeibe . . .

most sem marad otthon egy választó sem, biztosítván őt, hogy náluk Vajay egy szavazatot sem fog kapni.

Patacsról a déli időben Kővágó-Szöllőre hajtattott a képviselőjelölt; itt éppen az Isten házából jött ki Kővágó-Szöllős, Cserkut és Tóttós községek ájtatos közönsége; hamar elterjedt a hír, hogy itt van volt képviselőjük, a mostani jelölt, eljött, hogy megnézzék azon tiszta magyarajku és Kossuth érzelmű hamisítatlan népét, a mely az első között emelt a nagy hontalannak szobrot.

A templom előtt beláthatlan számú ünnepi közönség várta éljenzések között a szeretett képviselőjelöltet; az éljenek elcsendesültével Bence Ádám, a vidék szónoka, az ékes nyelvű községi bíró mondott hosszabb üdvözlő beszédet, éltetvén Brázay Kálmánt; mire a képviselőjelölt megköszönvén a lelkes fogadtatást, utalt arra, hogy mint szomszéd birtokos is jön Kővágó Szöllőre és mint régi ismerős és jó barát! — Ezen bevezetések után elmondta Brázay programbeszédét, melyet a nép nagy tetszéssel fogadott.

A beszéd befejeztével ismét Bence Ádám bíró ragadott szót, megköszönvén a községgel szemben képviselősége alatt gyakorolt jószágát; majd biztosította őt a választók, a nép ragaszkodása és bizalmáról, hogy a közeleli választásnál mind ott lesznek, hol őt évvel ezelőtt is küzdöttek és Brázay zászlóját diadalra juttatták!

Függetlenségi jelölt Kaposvárott. Vörös László szabadelpárti jelölt ellen Kaposvárott Matolcsy Józsefet léptették fel Kossuth-párti programmal. A kaposvári kerület választóihoz erre vonatkozólag Kossuth Ferenc a következő levelet intézte: »Tisztelt elvtársaim! Ismét van alkalmunk felemelni zászlónkat, a dicső függetlenségi zászlót! Sorakozzunk alája mi, kik azt akarjuk, hogy a magyar ura legyen saját hazája sorsának. Függetlenség nélkül nincs valódi szabadság, nincs jólét, nincs jövő nemzetünk számára. Ezt tudjuk, érezzük és minden év összehalmozódó bajaival és gondjaival ezt bizonyítja nekünk. A függetlenségi párt a nemzet jogainak védője, a visszaélések ostora, az elnyomottak oltalmazója, a szabadságnak és jognak őre, a nemzet jövőjének előkészítője, övé a jövő, jertek tehát a magyar függetlenség, az igaz magyar hazafiak

A király széjjel néz a fényes környezetben, öröm, büszkeség feszíti kebelét. Ismerős arcok tekintenek föl gyermeki szeretettel s hirtartalan bizalommal fölkiént királyi személyéhez.

Válasza rövid, de telve a jóságos atya szeretetének nemes melegével, melyben elmondja, hogy tudja, mikép Őt népe szereti s elmondja egyszerűen, cikornya nélkül, hogy bizony ő is szereti e nemzetet s azzal e város polgárait. Egyszerűen, de meghatóan köszöni meg az ősz hadúr a meleg szeretetet és ragaszkodás ragyogó megnyilvánulását.

Néhány óra s a bálványozott uralkodó elbucsuzva a várostól, ismét tovább indul... Ilyen a sors! Komoly kötelességek hívják, szólítják... Megy uralkodni, kormányozni, örködni népei fölött.

... Bécs felé rohog a király vonata... Elgondolkodva ül az ősz fejedelem királyi pompájú waggon-termében s a mellőle elmaradó tájra függeszti jóságos tekintetét.

— Oh, ha egész birodalmam ily sziveket, ily lelkeket számlálna... Akkor az uralkodás nem teher, de édes kötelesség volna.

... Tisztul a száguldó vonat előtt a reggeli köd... S fölnt a menny kárpitján, mintha páncélos, kacagányos vitézek tekintenének alá... Rákócy, Bercsényi szellemei tán?...

... s eljött egy szebb kor, mely után Buzgó imádság epedez százezrek ajakán!

táborába. En mint az országos párt elnöke, rá mutatok egy olyan férfura; kire a kaposvári kerület büszkén tekinthetne, mint képviselőjére. E férfi Matolcsy József! Matolcsy Józsefet örömmel és lelkesedéssel üdvözlénék az országgyűlésen, mint a kaposvári kerület képviselőjét, ti pedig benne egy hü. szilárd, bátor, odaadó képviselőt nyernétek, a ki minden tekintetben méltó lenne arra a dicsőségre, hogy benneteket képviselhesen. Sorakozzatok tehát Matolcsy József zászlója alá. Ezt parancsolja a honfibeccület és honszerelmem az igaz hazafinak; ezt követeli a meggondolás és önérdék a családapától! Fel tehát a magyar függetlenség megszentelt zászlója alá! Éljen Matolcsy József! Kossuth Ferenc az országgyűlési a függetlenségi és 48-as párt elnöke.*

Herman Ottó Dárdán. A dárdai kerület függetlenségi és 48-as pártjának jelöltje, Herman Ottó, tegnap tartotta meg programbeszédét Dárdán, hol nagy ünnepséggel fogadták.

Beszéde kezdetén rámutatott arra, hogy eddig képviselte Szeged egyik kerületét három országgyűlésen. Török-Szent-Miklóst és Miskolc városát egy egy országgyűlésen és mind a három ponton — ugymond — csak a gonosz kormányzat nyomán támadt erőszak ütött el a további képviselőségtől. Programjában kívánja az önálló magyar hadsereget; az önálló magyar nemzeti bankot; a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem megvédése és fejlesztése érdekében az önálló vámterületet; az önálló állami és nemzeti fenség összes tartozékát; a hamisított önkormányzatot, a hazafias népelemek számára a választó jogot. Kívánja ezt a függetlenséget az 1790—91 és az 1848-iki törvényhozások által megkezdett nyomon, melynek legbensőbb lénye az önállóságot és az igazi egyenjogúságot, a teljes viszonyosságot jelenti, a valódi szabadság értelmében.

Irányomat és eddig folytatott küzdelmet — ugymond — szentesíti a benső viszony, amelyre a halhatatlanok halhatatlanja, a magyar nép atyja: Kossuth Lajos, mindenkor és a halála órájáig érdemesnek tartott. Kossuth Lajos szava az, hogy Magyarország függetlenségi elvének mindent kell, de ezt az elvet semminek sem szabad alárendelni. Ebben ki van mondva az is, hogy én nem személyek, de elvek harcosa voltam, vagyok és leszek. A személyek mulandók, az elv örök: biztosítékait pedig nem muló személyekben, hanem intézményekben kell keresnünk és megtalálnunk, mert annélkül nincs jövő, nincs nyugalmas fejlődés, nincs haladás.

Támadta ezután Herman Ottó a kiegyezést és különösen követelte az önálló vámterületet.

Herman Ottó ma a kerület községekben megkezdte és egész héten folytatja körutját.*

„Tiszta“ választás Szentlőrincen. Tormay Károly alispán, szabadelpárti jelölt, kerületéből az »Egyetértés« mai száma a következő hirt közli:

»Baranya Szent-Lőrincről, a hol a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt Hoitsy Pált jelölte, Olay Lajos, a ki Hoitsyval együtt járja be a kerületet, a következőket telegrafálja nekünk: A baranya-szent-lőrinci kerületben a jegyzők nyilvánosan és szemérmetlenül korteskednek Hoitsy Pál ellen. Az egyiknek, Visy István baksai körjegyzőnek a kortesjelentését, melyet a kormánypárt vezetőségéhez intézett, a saját szememmel láttam. Az illető tehát korteskedésre használja föl hivatalos hatalmát. Ép így tesz a többi jegyző is. Például az nap, mikor Hoitsy a programbeszédét tartotta, a bírakat pecsétbemutatás ürügye alatt berendelték a hivatalos helyiségbe, hogy a bírák ne mehessenek el a programbeszédre. Ha csakugyan tiszták lesznek a választások és a miniszterelnök szava ér valamit, úgy Széll Kálmán hihetőleg véget vet ezeknek az állapo-

toknak és Visy ellen megindíttatja az eljárást, még pedig azonnal, nem pedig a választások után, mikor a dolog már megkésett. Ha ez nem történnék meg, úgy a képviselőház legelső ülésén kénytelen volnék szóba hozni ezt a dolgot. Remélem azonban, hogy a miniszterelnök be fogja váltani adott szavát és hogy a bűnösök bűnhődni is fognak.

Olay Lajos a miniszterelnököt is értesítette a jegyzők botrányos visszaéléseiről.*

Jagits József jelölése Mohácson. Tudósítónk táviratozza, hogy a mohácsi választókerület több száz főre menő szabadelvű választópolgára tegnap este tartott értekezletén Jagits József, volt országgyűlési képviselőt újból jelölte. — A jelöltséget nagy küldöttség élén dr. Réder Károly, az újabban megválasztott pártelnök ajánlotta fel a jelöltnek, a ki a jelölést elfogadta. A jelölés elfogadása futó tüzként terjedt el a városban és mindenütt nagy örömet és lelkesedést keltett.

Az ácsok zászlószentelési jubileuma.

Pécs, 1901. szept. 23.

Szép ünnepe volt tegnap a pécsi ácsok szakegyületének. Huszonöt éves zászlószentelési jubileumot ültek. És ez a jubileum azt jelenti, hogy immár ez az egyesület huszonöt éve áll fenn és működik lassan, de biztos és kitartó erővel. Nem érték belső egyenetlenségek, hanem a huszonöt év alatt békés egyetértésben éltek s tekintve jól rendezett egyleti életüket, továbbra is él ez az egyesület s virágozni fog a tagok kitartó és buzgó működésével.

Tegnap reggel nyolc órakor gyülekeztek az egyesületek zászlóik alatt az Ágoston téren. Jelen voltak: a »Katholikus Legényegylet«, a »Veterán« és »Hadastyán egylet«, a városi és a Zsolnay tűzoltóság, a »Munkás és rokkantak egyesülete« és a »Pécsi Építő munkások szakegylete«.

Az Ágoston tér harmadik szám alatt levő egyleti helyiségükben, a Szűz Mária és Szent József képével díszített zászlóra egy hatalmas kék-sárga szalagot helyeztek el a következő felirással: »Szent József tiszteletére. — Huszonöt éves jubileum. Az I. pécsi ács iparos-segédék segélyező egyesülete.« Huszonöt év előtt a zászlóánya: Pfeifer Ignácné volt, a kit most leánya, Horváth Jánosné helyettesített.

A hogy a szalagot a zászlóra erősítették, megindult a menet a Zsolnay tűzoltózenekar zenéje mellett. A szép menet a Sörház utcán és a Király-utcán vonult végig és a belvárosi templomba ment. A zászló mellett két fehérruhás nyoszolyó leány ment, Vlassics Anna és Setinovics Mariska. Utánuk jött a többi nyoszolyó leány vőfélyeikkel. A nyoszolyó leány mind fehér ruhába volt öltözködve, a mi igen szép és impozáns képet nyújtott. Mint nyoszolyó leányok a következők vettek részt: Lovrics Mariska, Rein Teruska, Papp Juliska, Szilipcsévics Mariska, Uglár Annuska, Kelus Annuska, Graits Mariska, Szücs Mariska és Márkus Mariska; vőfélyek: Gadó István, Mufics István, Radó István, Szilipcsévics József, Potosnyák József, Kaszapovics Gyula, Lovrics István, Keller József és Kruskovics Károly.

A templomban 1/9 órakor Magenheim József apátplebános misét mondott, mely után igen szép és épületes beszédet tartott a jubiláló egyesületnek. A szent beszéd elhangzásával a menet ugyanazon útvonalon visszavonult az egyleti helyiségbe, a hol Fesztl Károly alelnök a résztvett egyesületeknek köszönetét fejezte ki az egyesület nevében, hogy megjelenésükkel emelték az ünnepség fényét.

Este a Scsolz-féle sörcsarnok fényesen kivilágított termeiben nagyban sikerült szindarabball. confetti, szerpentin csatározással és táncal fejezték be az emlékezetes szép ünnepélyt.

A közönség már kora estenden oly zsúfolásig töltötte meg a termeket, hogy táncra a szűk helyen és abban a rekkenő hőségben, mely ott uralkodott, gondolni is alig lehetett.

A szép publikum közt megjelentek: *Majorossy* Imre polgármester, *Reeh* György városi tanácsnok, *Károly* Ignác és *Magenheim* József apátplébánosok.

A már hetekkel ezelőtt lázasan készülőldő „Cigány” című szindarabot az ácssegédekkel alakult műkedvelő csoport valóban meglepő precizitással adta elő. A helyes összjátékért, a szép alakításokért méltó dicséretet érdemelnek az összes szereplők, épügy *Hótyay* Kálmán is, ki a darabot az ő szakavatottságával kitűnően tanította be.

A műsor után, mely^{1/2} 11 órakor ért véget, tánc következett, melyben a négyest két kolonban 80 pár táncolta.

Az áll. tisztviselők kongresszusa.

— Fővárosi levelezőnkől. —

Budapest, 1901. szept. 23.

Tegnap délelőtt rövid másfél óra alatt lezajlott a magyar állami tisztviselők országos kongresszusa. Az egyetértés és egyhangúság, a mely a hosszabbra tervezett tanácskozásokat ennyire megrövidítte, valósággal imponáló volt és az ügy érdekében való.

A Tatterszall napellen fődött csarnokában néhány ezer tisztviselő gyülekezett össze vasárnap délelőtt 10 órára.

A kongresszust féltizenegy óra felé nyitotta meg *Vörös* László nyug. államtitkár. Üdvözölte a nagyszámban megjelent tisztviselőket, s indítványozta, válaszsák meg a kongresszus tisztikarát.

Vörös László erre a kongresszust megalkultnak jelentette ki. Ezután elismerését fejezte ki a tordai tisztviselőknél, akik a mozgalom kezdeményezői voltak s ma azért gyülekeztek egybe, hogy keressék a kibontakozást s megállapítsák a kormányhoz intézendő felirat szövegét. Nem kételkedem, hogy a higgadság át fogja hatni a kongresszus minden tagját s ez a siker érdekében kívánatos is. Az egész társadalom és közvélemény rokonszenvét csak úgy tarthatjuk meg, ha hazafias lemondással leszállítjuk igényeinket s elejét vesszük annak a számításnak, mintha bennünket csak önös célok vezetnének s nem vesszük figyelembe az ország sanyaru helyzetét.

Isten áldását kérve működésükre, indítványozom, hogy a kongresszusból Ó Felségéhez üdvözölő sürgőnyt menesszünk. Ezután a következő sürgőnyt küldték a királyhoz.

„A magyar állami tisztviselőknél Budapesten összeült kongresszusa tárgyalásainak megkezdése előtt legmelyebb alattvalói hódolattal és hagyományos tántoríthatatlan hűséggel emlékezett meg császári és apostoli királyi Felségedről, határozatilag legmelyebb alázattal az iránt esedezik, hogy mozgalmunkat szokott atyai jóindulatában részesíteni kegyeskedjék. Kelt az állami tisztviselői kongresszusnak Budapesten 1901. évi szeptember 22-én tartott ülésből. Elnökség.”

Ezután *Bányai* Béla felolvasta a kormányhoz terjesztendő emlékirat szövegét. Az eredeti szövegezés csak annyiban változott, hogy a lakbér dolgában egyelőre felfüggesztik kívánságaikat, de fenntartják arra az időre, amikor majd jobb lesz az ország anyagi helyzete, továbbá új rész gyanánt szerepel a memorandumban az, hogy az állami tanítók és diákok is bele vonattak.

Solymossy Miklós röviden ismerteti a mozgalom történetét s az emlékirat azt jegyzi meg, hogy csak a legégetőbb szükségleteket öleli fel. Fogadják el a részletes tárgyalás alapjául, de ne csak a miniszterelnökhöz nyujtsák be, hanem az új országgyűléshez is sanak minden tagjához

Káplány Géza szegedi táblabíró nagy tetszés között kijelentette, hogy a kongresszusnak csak úgy lehet sulya, ha egy emberként határoz. A szegediek nevében is elfogadja a memorandumot, külön memorandumjukat pedig fenntartják jobb időre.

Dr. *Rác* Ottó törvényszéki bíró azt indítványozta, hogy fogadják el egyhangulag a memorandumot.

Éljen! Éljen! hangzott fel erre, s *Vörös* László elnök feltette a kérdést, hogy a memorandum általánosságban és részletében elfogadják-e?

— Elfogadjuk! Elfogadjuk!

Vörös László *Solymossy* beszélyére megjegyzi, hogy nem ért egyet azzal, hogy a tervezet az országgyűléshez is benyujtanék s minden képviselő kezeihez elküldenék. Minden törvény kezdeményezésének joga a miniszteriumot illeti meg. Nyujtsák át hát a kormánynak teljes bizalommal, mert bizalmatlanság jellegét viselné magán ha párhuzamosan a törvényhozásnak is megküldenék, a minek semmiféle gyakorlati eredménye nincs. Ezt annál inkább mellőzhetik, mert a képviselők nagy része foglalkozott már a memorandummal s azt pártfogásába is vette.

A kongresszus ez értelemben határozott s miután meg dr. *Rác* Ottó indítványára hála köszönetét fejezte ki a tordai tisztviselőknél, azoknak, akik a kongresszust anyagilag támogatták, a sajtónak és az elnökségnek, és elfogadta *Huszár* Márknak és központi organum létesítésére vonatkozó javaslatát, *Vörös* László köszönetet mondott a kongresszus tagjainak méltóságteljes viselkedéséért s reményét fejezte ki, hogy mozgalmuknak meg lesz a maga sikere. Végül még 100 tagu küldöttséget jelöltek ki, amely átnyujtsa a memorandumot a miniszterelnöknél.

Ezzel a kongresszus déli 12 órakor véget ért.

H i r e k.

Pécs, 1901. szept. 23.

Az eszményi pofon.

— Hogy mulatnak a falun. —

Karfunkel Mór egy borus délutánon imbolygó járassal suhant végig szülőfaluja egyetlen nagy utcáján. Testi egyensúlyának határozottabbá tétele végett betért az *Égett* Mózi pálinkásboltjába.

A Mózi éppen rossz kedvében volt.

— Te, Icig! Gondoltam egyet. Amíg meg nem fizeted amivel tartozol, nem adok egy korty pálinkát se

Ebből vita támadt, a végén pedig ki dobta *Karfunkel*-t.

Szerencsére éppen a lehullott levelek enyhítették a föld keménységét s Mór örömmel tapogatta végig magát: nem tört össze egy csontja sem. Éppen a ruhájáról verte le a földi szennyet, mikor odaérték hozzá a patyikus és a jegyző, kik messziről látták repülni.

— No mi történt? kérdezték tőle mosolyogva.

— Mi történt? A Mózi gorombáskodott s adtam neki két pofont! De olyant, hogy kiesett két zápfoga.

A patyikus és a jegyző bement a Mózihoz.

— No Mózi! — kezdte a jegyző — magával szépen elbánt a *Karfunkel*. Hallom, úgy pofonvágtá, hogy kiesett a két zápfoga.

— Van az uraknak jó dolguk rossz vicceket csinálni.

— Már kedves Mózi nekünk maga a *Karfunkel* mondta. Mutassa csak a száját!

Mózi dühösen tartotta oda nekik kitárt öblös száját s a jókedvű ur éppen hat fog hiányát állapította meg.

— Na Mózi! az hatalmas két pofon lehetett. Egyre-egyre három fog esik.

Mózi erre olyan fehér lett dühében, mint a duplát fogó krétája s tehetetlen haragjában bösz ojaválkolásra fakadt. Mit csináljon most azzal a huncut gazemberrel, akit ő dobott ki s aki most róla hireszteli azt, hogy ő ütötte pofon.

A jegyző végre megszánta a dühöngő embert s azt tanácsolta neki, hogy menjen az orvoshoz, vétessen fel a hat foga hiányáról visum repertumot s pörölje be az Iciget.

Mikor Mózes a pusztában vizet fakasztott a sziklából, a zsidók összevéve mindnyájan nem csodálkoztak el annyira, mint *Karfunkel* Icig, mikor az idéző cédulát megkapta, melyből azt olvassa ki, hogy ő Schwarz (*Égett*) Mózes ellen sulyos testi sértést követett el.

— Tekintetes törvényszék! — szölt a járásbíró előtt — itt tévedés forog fönn. Ugy görbüljek itt meg a tekintetes törvényszék előtt, mint egy hordóabroncs, hogy én nem adtam egy árva pofont sem a Mózinak, hanem ő dobott ki a kocsmájából.

— De itt kérem két tanu azt állítja, hogy maga azt mondta: „Két pofont adtam a Mózinak úgy, hogy két zápfoga is kiesett.” A visum repertum pedig amellet bizonyít, hogy nem is két foga hiányzik a Mózinak, hanem — hat.

— Gatt der gevaltige! Hát hogy lehet én rólam eihinni azt, hogy két pofonnal hat fogat ki tudok ütni. Ha akarja a bíró ur, pofon ütöm a milyen erősen csak tudom, meglátja, ki nem hull egy foga sem! Az a pofon csak amolyan eszményi pofon!

A bíró ezt a próbát nem akceptálta, hanem két tanu egybehangzó vallomása s a bemutatott orvosi látélet alapján *Karfunkel* elítélte 400 korona pénzbírság, 200 korona tájfalomdíj s az összes felmerült költségeknek nyolc nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésére.

Karfunkel Icig mikor elhagyta a szobát ilyenféleképpen monologizált:

— Áj váj! Tönkre vagyok téve! Engem dobtak ki s még én fizessek fájdalomdíjat annak a huncutnak! Hát van igazság a földön? . . .

Választási apróságok.

Hogy megy a választás az idén?

— Budapesti tudósítónktól. —

Lassankint az ország minden részébe elhatott a kuriai bíraskodás híre. A választók és különösen a kortések szörnyen meg is vannak ijedve.

— Hogy, hát most már inni se szabad?

— Hát mire való akkor a választás, ha még csak nem is iszunk?!

A minap aztán kérdi *Hadia* Endre gróftól egyik választója:

— Hát méltóságos uram! Igaz-e, hogy az idén csak úgy „szervusz”-szal választunk? Mert hát akkor én nem szavallók!

A *Gajary* zászlai. Kérdik a minap *Gajary* Gézától, a váci kerület jeilöttjétől, hogy sokba kerül-e választás?

— Nem a, hiszen nincs pénz, de posztó az van.

— Tán posztógyárad van?

— Dehogy, hanem csak a posztókra költök pénzt. De az is megteszi.

— Ugyan-ugyan? És megelégszenek a zászlóval a választók?

— Meg. T. i. nem nyomatok a zászlókra semmit. Üresen adom át a választóknak. Azok aztán elteszik — firhangnak.

. . . Az asszonyok aztán mind mellettem is vannak ám!

Zászlók, mint hadifoglyok. Talán a legelkeseredettebb a választási mozgalom Ó-Budán. Iszonyu heves itt a küzdelem. Annál hevesebb és elkeseredettebb, mert nincs furfangosabb választópolgár nagy Magyarországon,

mint az ó budai szavazó polgártárs. Egyszer Vészi párti, egyszer meg Nagy Dezsőhöz szít. Nézi, várja, hol lehet hát már nagyokat inni, mint annak előtte. De ha se itt, se ott nem osztogatják a karcost és mindenkinek a maga láblijából kell elővenni a garast a kocsmában: ez aztán szörnyű gondolkozóvá teszi. Egész nap gondolkozik.

— Nü ja! Der mens vász nit, hofa foksoljon!?

Igy aztán az ó-budaiak páros napokon Vészi pártiak, páratlan napokon Nagy-pártiak.

Ez a magyarázata ennek a mulatságos epizódnak:

Mind a két párt sűrűn osztogatja a zászlókat. A Nagy Dezső hívei az egyik napon beviszik a Vészi zászlókat a Nagy Dezső párt irodájába nagy diadallal.

— Nini! Mit kaptunk a Vésziéktől!

A Vészi választók is ugyanezt teszik a Nagy zászlókkal, úgy hogy a két pártirodában rakásban állanak az ellenpárt zászlai.

Igy történik aztán, hogy nagyon erősen fogynak a zászlók. Nem győznék azt még Rothschild sem szállíttatni.

Mit tett tehát a két pártiroda?

Diplomáciai jegyzékeket váltott s végül barátságosan megegyeztek abban, hogy a zászlókat — mint hadi foglyokat — kölcsönösen kicserélik.

Ma ment végbe a zászlócsere ünnepléses szertartással a Rákócy indulója és a követek kölcsönös tisztelgése mellett.

Vajjon hányszor kell még kicserélniök a zászlókat október 2-ig?

Napirend 1901. szeptember 24-én.

Naptár: kedd, szept. 24. — Róm. kath.: Gellért. — Prot.: Gellért, Polixéna. — Görög-kel. (szept. 11.) — Zsidó: Tischri 11. — Nap két 5 óra 35 perckor; nyugszik 5 óra 35 perckor. — Hold két 3 óra 23 perckor délután; nyugszik 12 óra 51 perckor éjjel.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: száraz és enyhe idő várható.

— (A király előtt.) Ifj. Brázay

Kálmán, pellerdi nagybirtokost ma délelőtt a király Bécsben kihallgatáson fogadta. Tudvalevőleg Ó Felsége Pécsre jöttkor Pellérdén kiszállt és ifj. Brázay Kálmán és családja fogadták a királyt. Ifj. Brázay Kálmán a királyi kegyet megköszönte a mai kihallgatáson.

— (Heceg'ebéd Dárdán.) *Schaumburg Lippe* György uralkodó herceg tegnap, vasárnap, ismételten nagy ebédet adott dárdai kastélyában, mely alkalommal a közigazgatási, de állami tisztviselők is rész vettek azon. Részt vettek az asztalnál a házigazda és nemes *Franke* vezérőrnagy, szárnysegéden kívül báró *Fejérváry* Imre dr., Baranyavár megye és Pécs szab. kir. város főispánja, *Dragonescu* Döme p. ü. igazgató, *Opris* Péter posta és táviráda-igazgató, *Balaskó* János, nyug. járásbíró, *Ursziny* Pál kir. közjegyző, *Stenge* Ferenc, dárdai és *Krasznay* Mihály siklósi főszolgabírók, Pécsről *Czakó Diósgyőri* Barnabás, csendőrszázados, Mohácsról *Rozsnyay* Béla csendőrfőhadnagy, dr. *Jellachich* orvos, Nagy községi jegyző és az uradalom főtitkari *Hansemann* Adolf kamarai tanácsossal élőkön. A fényes ebéd csak az esti órákban ért véget, mely alatt az uralkodó herceg házigazda vendégeivel élénken, szívesen elársalgott. Mint halljuk, még csak pár napig lesz a herceg magyarországi birtokán.

— (A pécsi róm. kath. főgimnázium) irodalmi köre f. hó 22-én tartotta meg alakuló gyűlését a szép számú tagok jelenlétében főt. dr. *Greksa* Kázmér vezetőtanár elnöklése alatt. A tisztikar a következő-

képen alakult meg: alelnök *Kircz* József VIII. o. t., főjegyző *Biricsics* Gyula VIII. o. t., titkár *Marxreiter* Alajos VIII. o. t., pénztáros *Egyed* György VIII. o. t., I. aljegyző *Sipos* Mihály VIII. o. t., II. aljegyző *Lutz* Miklós VIII. o. t., III. aljegyző *Wotroba* Gyula VII. o. t., ellenőr *Orf* Béla VII. o. t., segédtitkár *Wiesner* Bódog VII. o. t., rendtartó *Deák* Ignác VIII. o. t.

— (A „Pécs Baranyai Sport-Egyesület”) f. hó 1-én megtartott és a versenytörzs által semmisnek nyilvánított 50 km. es országos, nyílt kerékpáros versenynek döntő futama tegnap folyt le a pécs-szigetvári országúton a következő eredménnyel: Első lett *Tiszta* György 1 óra 47 perc $\frac{4}{5}$ mp. alatt. Második: *Virág* Gyula 1 óra 47 perc 1 mp. alatt. Harmadik: *Kelemen* Béla 1 óra 47 perc 47 mp. Negyedik: *Pollák* Viktor 1 óra 56 perc $\frac{4}{5}$ mp. alatt. Ötödik: *Philipovics* József 2 óra 13 perc $\frac{22}{5}$ mp. alatt. Verseny után társasvacsora és a díjak kiosztása volt a magyar-király szállodában, az egyleti helyiségben.

— (Uj ezredparancsnok.) A király *Seibt* Gottfriedet, az Albrecht főherceg nevét viselő 44 ik ezred ezredesét ugyanezen ezred ezredparancsnokává kinevezte.

— (Államvizsga.) Szombat délután a pécsi jogakadémia vizgáló bizottsága előtt *Liebhart* József és *Kovács* Károly végzett joghallgatók az államtudományi államvizsgát szótöbbséggel letették.

— (Bírósági kinevezések.) Az igazságügyminiszter előterjesztésére a király kinevezte *Maurer* Frigyes, dárdai járásbíró-sági albirót ugyanoda járásbíróvá és *Orosz* Béla, szigetvári járásbíró-sági aljegyzőt a letenevi járásbíró-sághoz albiróvá.

— (A mohácsi szinpartoló egyesület) elnöksége a napokban levelet kapott gróf *Festetich* Andortól, az országos színfelügyelőtől, melyben értesíti a társulatot, hogy a jövő hó első napjaiban Mohácsra rándul, hogy az ott játszó *Halnay* társulatának néhány előadását végignézze s meggyőződést szerezzen a szinpartoló egyesület eddigi működéséről. Az egyesület ez alkalommal hivatkozva életképességére és a szini művészet érdekében huzagpótló működésére, arra fogja kérni az intendánst, hogy államsegély kieszközlésével lehetővé tétessék a színészet állandósítása s egy Mohácson esetleg felépítendő aréna létesítése.

— (Elnökjelölés a jogakadémián) A jogászok között már megindult a korteskedés az elnökjelöltek mellett. Nagyhangú kortesek dolgoznak, kiabálnak, hangoztatnak nagy frázisokat jelöltjeik érdekében. A mai napra már két párt alakult ki. Az egyik *Piatsek* Zoltán harmadéves joghallgatót jelölte, a ki mellett főleg az első évesek foglalnak állást. A másik, az ugynevezett reform párt, *Fischer* Miklós másodévest jelölte, a ki mellett meg nagyobb részt a másodéves joghallgatók harcolnak. A *Piatsek*-pártiak kalapjukon buza kalászt, a *Fischer*-pártiak meg piros fehér tollat viselnek. Érdekes küzdelem lesz, mert mindegyik párt meglehetősen erősen áll. Am félő, a mint már a joghallgatók közül többek ajkáról elhangzott, ez a küzdelem megint semmi jót nem von maga után, ismét olyan áldatlan állapotokat szül, mint a tavalyiak voltak.

— (Szinházi Ujság.) Közeledik a szini-idény. Itt van már a küszöbön s szombaton „Ocskay brigadéros”-sal megnyitnak a színház kapui. A szini-idény kezdetével megsaporodik a helyi napilapok száma egygyel, a „Szinházi Ujság”-gal, mely lapunk segéd-szerkesztőjének, *Honthy* István hírlapírónak felelős szerkesztése és kiadása mellett fog megjelenni. A „Szinházi Ujság” naponként reggel jelenik meg és összekötő kapocs kíván

lenni a nagy közönség és a szinársulat között. Naponként közöl szinművészeti és irodalmi íránycikkeket; tárcarovatában ismerteti a színészelet sok-sok érdekes, megkapó részletét; hírvatára felöleli a helybeli és országos szinhazi mezzalmakat s a legfrissebb szinházi újdonságokat. A csinos kiállításban, naponként legalább négy oldal terjedelemben megjelenő „Szinházi Ujság” előfizetési ára egy hónapra egy korona; az egész idényre hat korona lesz. A „Szinházi Ujság” egyes számai két krajcárért kaphatók lesznek az összes lapelarusító helyeken s utcai elárusításban is megszerezhetők. A „Szinházi Ujság” naponként közli az előadás szinlapját is. Az első szám f. hó 28-án (szombaton) reggel jelenik meg. Előfizethetni a „Szinházi Ujság”-ra legcélszerűbben posta-utalványon *Honthy* István hírlapíró, a „Szinházi Ujság” felelős szerkesztője és kiadó tulajdonosánál (Pécs, Mária-u. 1. sz. a.)

— (Kinevezések a pénzügyigazgatóságnál.) A pénzügyminiszter a soproni pénzügyigazgatósághoz *Schmotzer* János, kaposvári pénzügyi segédtitkárt, pénzügyi titkárrá és *Fonyó* István, kolozsvári lakos, végzett joghallgatót a kolozsvári pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazó-gyakornokká kinevezte.

— (Tánc- és testképző-iskola.) *Hercenberger* József táncitanító a „Vigadó” nagytermében megtartani szokott táncitanítási tanfolyamokat folyó evi november hó 4. és 5. én nyitja meg. A tanfolyam — mint rendszeren — két részre oszlik, u. m.: A délutánira, mely 5—7 óráig, 2. estélire, mely 8—10 óráig tartatik. A tandíj, mely az 1. sőt tanfolyamnál 16 frt, a 2. diktál 14 frt. fele részben a beiratásnál előre, fele részben pedig december 1-én fizetendő. A beiratások október hó elején veszik kezdetüket és Anna-utca 10. szám alatt eszközölhetők *Hercenberger* József táncitanítónál, a Magyarországi Táncitanítók Egyesületének t. elnöke és disztagjánál.

— (Tanítói kinevezések.) A közoktatási miniszter *Wetler* István, okleveles, tanító a nagykozári és *Bernát* Ádám, okleveles tanító a kiskaludi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá kinevezte.

— (Állatdíjazás Vaiszlón.) A Vaiszlón vasárnap délelőtt rendezett állatszemele, mint értesülünk, nemcsak a varakozáson felül, de tényesen sikerült. Felhajtottak: 160 drb. tehenet, 95 drb. üszőt, 28 drb. községi bikát és 13 drb. borjút. Összesen 293 drbot. De nemcsak a szám volt nagy, a minőség is olyan volt, hogy a bíráló bizottság mélyen fájlalta, hogy a rendelkezésére álló ezer koronánál nagyobb összeget nem oszt hatott ki. Ehhez járult Vaiszló község 50 korona díja, melyek csak vaiszlói tenyésztők között voltak kioszthatók. Azonkívül maradt az egyesület rendelkezésére Németbólyról 20 korona és így összesen 1070 korona lett díjakban kiosztva. A bíráló bizottság *Ország* Lajos elnöklése alatt délelőtti 9 órakor kezdte meg működését és bár két csoportban végezte a terhes feladatot, mégis már régen elmúlt a dél, mire készen lett. A bírálat eredménye a következő: *Tehenek után díjat nyertek*: Kisteleki Molnár Ferenc, 70 korona állami díj. Vaiszlói Simon József, 60 kor. áll. díj. és Vaiszló községtől 20 kor. B. Szöllősy Kis Kése János, 50 kor. állami díj. Negyvenkoronás díjat ketten, harminckoronás díjat négyen, husz koronás díjat hatan, tíz koronás díjat tizenhároman és öt koronás díjat tizenketten nyertek. *Üszök után*: Kisasszonyfai Szily János 60 kor. egyesületi díj. Iványi Varga Áron 50 kor. egyesületi díj. Sámódi Kakas B. János 40 kor. egyesületi díj. Kisteleki Mátyás János, 30 kor. egyesületi díj. Husz koronás díjat négyen, öt koronás díjat tizen nyertek. Bikagondozási jutalomdíjat kilencen kaptak.

— (Nagy tűz Űszöghben.) Az űszöghi pusztnán, Gross Antal földbirtokos birtokán tegnap délután nagy tűz volt. Egy hatalmas szénakazal gyuladt ki, eddig még ismeretlen okból. A tűzhöz kivonultak a pécsi önkéntes tűzoltók és a Zsolnay-gyári tűzoltóság s azt csakhamar lokalizálták.

— (Névmagyarosítás.) Kálájdzsits Pál, anyakönyvezető helyettes szederkényi lakos, vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Nemes-re változtatta.

— (Kivételes vásárhatárnap.) A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy megyénk Himesháza községében, az október 15-dikére eső országos vásár ez évben kivételesen október hetedikén tartassék meg.

— (Jelentes a vizről.) A Tettye forrás vizállásáról a tömörnöki hivatal a következőket jelenti: szept. hó 22 én reggel 6 órakor a tettyei vize tartóban 1000, az ellentartóban 675 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 830 köbméternek találtatott. — F. hó 23-án reggel 6 órakor a tettyei vize tartóban 1000, az ellentartóban 787 kbm. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 830 köbméternek találtatott.

Idegenek Pécsen.

— Szeptember 21-én és 22-én. —

Aranyhajó-szálló. Döry Pál, földbirtokos. Dombóvár. — Berkovitz Frigyes, utazó, Bécs.

Vadember szálló. Scher J., biztosítási hivatalnok, Bpest. — Szilvaksz József, magánzó, Kőszeg.

Mátyás király-szálló. Rudolf Péter, tanító, Kaan.

Nádor-szálló. Hargitai Károly és neje, postafőtiszt, Bpest. — Wajda József, magánzó, Pécsvárad. — Magyar Zsigmond, plébános, Tolna-Szántó.

Pécs szab. kir. város

Meteorológiai állomása jegyzetei

1901. szept. 21. délután 2 órakor.

Barometer (redukált) = 761.8 mm. (súlyedő.)

Hőmérsék = 24.8 °C.

> maximuma: 24.2 °C.

> minimuma: 15.9 °C.

Párányomás: 12.3 mm.

Relatív nedvesség: 53. %.

Harmatp.: 12.0 C.

Felhőzet: 3. Cum. E.

Szélirány s erő: E. 4.

Csapadék 24 órai 0. — Harmatp. 7.5 °C.

Száraz, meleg, derült, szeles i. v.

Dr. Cser.

Törvénykezés.

§ A gyilkos vő. Ily címen számoltunk be a szombaton tartott esküdtszéki tárgyalásról, mely e ciklusban az utolsó volt. A tárgyalás este félhét óra tájban ért véget így, az ítéletet már nem közölhattük olvasóinkkal. — A királyi ügyész gyilkosság és rablás bűntettéért emelt vádat Tóth József ellen, míg Lauber Rezső dr. védő csak szándékos emberölés esetét látta lenforogni. Az esküdtek a vádlottat szándékos emberölés bűntettében mondták ki bűnösnek és ezért a törvényszék tizenhárom évi fegyházra ítélte. Mind a vádlott, védő és az ügyész is az ítéletben megnyugodtak.

Tanúgy.

(Kereskedelmi esti tanfolyam. A pécsi felső kereskedelmi iskola igazgatósága ez uton hívja fel azon ifjakat és nőket, kik a kereskedelmi esti tanfolyamra jelentkeztek, hogy szeptember hó 25-én este 8 órakor a felső kereskedelmi iskolában jelenjenek meg.

Közgazdaság.

A mezőgazdasági állapot.

Pécs, 1901. szept. 23.

Szeptember hó első felében az időjárás helyi esőzések mellett nagyjából hűvös volt. Az esőzés egyfelől a kukorica törését, továbbá a takarmánytélék és a burgonya betakarítását akadályozta, másfelől viszont a többfelé megindult szántó vető munkáknak, valamint az új repce, rozs és őszi árpavetéseknek kedvezett.

A repce-vetések az esőzés következtében az ország nagy részében jól keltek és helyenkint szépen fejlődnek.

A kukorica törését az ország nagyobb részében megkezdették. A beért és törés alá került kukorica nem mindenütt fejlődött jól ki, mivel lazább talajon a nyári nagy meleg és a szárazság, az Alföldön pedig a kukoricamoly okozott kárt. A törés eredménye általában csak közepes termésnek felel meg. A késői vetések az utóbbi esőtől megjavultak.

A burgonya termés fölszedése már folyamatban van, az eredmény a gumók aprósága miatt többnyire közepes. A késői fajták még fejlődnek és az esőtől javultak.

A kerti növények és hüvelyesek nagyjából betakarítatnak, — termésük a hüvelyeseket kivéve, nem mindenütt felel meg a várakozásnak.

A káposzta félék az utóbbi esőre jól fejlődnek.

A köles aratását az eső több helyütt akadályozza, termése általában gyöngye.

A len és kender áztatása közepes eredménnyel folyamatban van. A magkendert nyívik

A dohányt még törlik, termése jó közepes. A törést és szárítást az eső nagyban hátráltatja.

A cukorrépa kiszedését és elszállítását átlag közepes eredménnyel megkezdették. A kiszedellen cukorrépa és takarmányrépa vetések az utóbbi esőtől jól fejlődnek.

Mesterséges takarmányok. A here és lucerna vetések az esőzésre ismét fejlődésnek indultak, de melegebb időjárást kívánnak. Az utolsó vágás betakarítását az eső akadályozza. A here magtermese gyenge, a lucerna kielégítő.

A rét sarju-termése csak a Királyhágón túl kielégítő, az ország többi részében gyenge. Folyamatosan levő betakarítását az utóbbi esők akadályozzák.

A legelők az esőzések következtében föújulni kezdenek.

A szőlő általános bő termését a jelentős időszakában uralkodott esős, hűvös időjárás kedvezőtlenül befolyásolta, a mennyiben a jó beérést akadályozza, több helyütt pedig a szemek repedését és rothadását, valamint a peronospora terjedését vonta maga után. Az Alföld déli részén a szüretet helyenkint megkezdették.

Az őszi gyümölcs termése csak helyenkint kielégítő, nagyjából közepes, vagy közepes. A dió és szilva az ország több részében bőven termelt.

TÁVIRATOK.

— Forradalom. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Rio de Jeneiróból távirják: Mattó államban kiütött a forradalom.

— Elhunyt képviselőjelölt. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Matiuska Péter volt országgyűlési képviselő, a „Magyar Jelzalog Hitelbank“ alelnöke, Liptó-Szent-Miklós melletti rasztoki birtokán májorvadásban meghalt. Az elhunytat Liptó-Szent-Miklóson a napokban újra nagy lelkesedéssel jelöltékellenjelölt nélkül.

— Öngyilkos tanár. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Stenki János a budapesti műkertészeti iskola tanára, ma délelőtt a Váci ut másodemeleti lakásáról az udvarra vetette magát és szörnyet halt. Öngyilkosságának az oka ismeretlen.

— A román vasuti katasztrófa áldozata. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Egy orsovai távirat szerint a román vasuti katasztrófánál összeütközött gyorsvonat megmenekült gépe, a kiállott nagy izgalmaktól ma délelőtt a bírói kihallgatás alatt megőrült. A dühöngőt — kit a turn-szeverimi kórházba szállítottak — alig lehetett megfékezni.

— Leégett gyár. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bergenben a világhírű Alvers cég kézmű és gyarmatárugyára elhamvadt. Több ember porra égett.

— Hirtelen halál. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bach theologiai tanár, müncheni egyetem prorektora ma délelőtt hirtelen meghalt.

— Ujabb vasuti katasztrófa. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A moszkva-kazani vasutvonalon egy katonavonat összeütközött egy tehervonattal. Négy katona szörnyet halt.

— Jubiláló közművelődési egyesület. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ tegnap délelőtt 11 órakor Budapesten a váci utcai új városháza tanácstermében tartotta évi közgyűlését Pallavicini Ede őrgróf, titkos tanácsos elnöke alatt. Jubiláris közgyűlése volt ez az egyesületnek, mely most üli meg tiz éves fennállásának évfordulóját. Mivel azonban a képviselőválasztások az egész ország érdeklődését lekötik, minden ünnepség nélkül, csendben folyt le a közgyűlés. Abban a nagy munkában, a melyben immár egy évtized óta a nemzeti feladatok megoldásában segítségére van az államnak a D. K. E. és a melyben a nemzeti kulturállam kiépítésében közreműködik, most jubiláris közgyűlése alkalmából táviratilag üdvözölték az egyesület a testvéregyletek közül a F. M. K. E. és a Kassai Kazinczy Kör, továbbá Reissig Ede Vas megye, Sárközy Aurél Komárom megye, gróf Széchenyi Sándor Tolnamegye, Fenyvessy Ferenc Veszprém megye főispánja, dr. Óváry Ferenc, Hertelendy Ferenc és mások. A közgyűlést Pallavicini Ede őrgróf, elnök nyitotta meg. A jegyzőkönyv vezetésére Porzsoi Kálmán, hitelesítésére pedig Antal Gabor püspököt és dr. Szabó Károly tanfelügyelőt kéri fel. Azután nagy tetszéssel fogadott megleghangu beszédben kifejti, hogy a D. K. E., mely a magyar-

ság terjedését akarja előmozdítani, e nagy cél elérésére — melyben a magyar állam, a nemzet jövője fekszik — zajtalanul, de fájdalom, szerény anyagi eszközökkel küzd és ép ez okból üdvösebb működést még nem tudott felmutatni, de csöndes munkával akképp szolgálja a D. K. E. a nemzeti művelődés ügyét, hogy működésével a nemzetiségi érzékenységet a Dunántúlon nem keltette fel soha. Hogy azonban nagyobb munkásságot fejthessen ki, szükség van az ország közvéleményében nagyobb érdeklődést kelteni az egylet iránt, hogy nemcsak a Dunántúl területén terjeszthesse a nemzeti nyelvet, hanem idegenbe szakadt véreink között fentarthassa a hazafiui szellemet. (Éljenzés.) *Porcsolt* Kálmán főtitkár bemutatta ezután az évi jelentést, a melyet a közgyűlés tudomásul vett; azután dr. *Fekete* Ignác főpénztárnok terjesztette elő az évi számadásokat, melyeknek vezetéseért a közgyűlés köszönetet mond a főpénztárosnak. *Antal* Gábor dunántúli református püspök bejelentette ez után, hogy az *Adria* biztosító társulat 200 koronát küld az egyletnek, dr. *Fodor* Oszkár titkár pedig közölte a közgyűléssel, hogy *Hetyey* Sámuel 200 koronával az egylet alapítói sorába belép. Ez adományok örvendés tudomásul vétele után *Porcsolt* Kálmán indítványára elhatározta a közgyűlés nagy lelkességgel, hogy az alapítás évfordulóján táviratilag üdvözzli az egyesület megalapítóját és diszelnököt, *Széll* Kálmán miniszterelnököt. A közgyűlés ugyancsak táviratilag üdvözölte másik alapítóját, *Bekics* Gusztavot is. Ezután a tisztviselők választására került a sor. *Szabó* Károly kir. tanácsos meleg szavakban emlékezett meg az egylet élén álló tisztviselőkről s indítványozza, hogy *Pallavicini* Ede őrgróf elnököt, *Rákosi* Jenő másodelnököt, *Porcsolt* Kálmán főtitkárt és a többi tisztviselőket újból kérje fel a közgyűlés tisztük további viselésére. *Pallavicini* Ede őrgróf tisztársai nevében is megköszönte a kitüntető bizalmat és elfogadta az egyhangú megválasztást. Az igazgató-választmány megüresedett helyeit a következőkkel töltötte be: *Baán* Endre, *Döry* Pál, *Fejérváry* Imre báró főispán, *Fiáth* Pál báró, *Gyuráts* Ferenc, *Hetyey* Sámuel, *Jankovich* László, *Köszegi* József, *Pogány* József, *Széchenyi* Sándor gróf, *Széchenyi* Emil gróf és *Tormay* Károly alispán.

— **Egy kis leány öngyilkossági kísérlete.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Arvay* Mihály 13 éves *Etelka* nevű kis leánya tegnap délután a *Ferenc* József-rakpartról a Dunába ugrott. Élve kimentették. A kis leány szívért az keserítette el, hogy szülei valamiért megdorgálták.

— **Harc a korcsmában.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Véres harc színhelye volt az éjszaka Budapesten az István ut és Hernád-utca sarkán levő vendéglő. Négy munkás összeveszett, azután kést rántott elő és egymást összeszurkálták. *Farkas* Ferenc 23 éves favágó, *Tóth* Kálmán 22 éves napszámos, *Szikszay* András 32 éves nyomdász és *Szentpéteri* József 23 éves napszámos együtt mulattak úgy 11 óráig. Ekkor az egyikük felugrott és pofonvágtá *Farkast*. Erre mind a négyen egymásra támadtak. Először a székeket és üvegeket vagdoszták egymáshoz, azután pedig a késüket húzták elő. A korcsma többi vendégei ijedten menekültek az utcára s így a négy ellentél kényelmesen szurkálhatta össze egymást. Pár perc múlva előkerült a rendőrszolgálat, amely elválasztotta a küzdő feleket. Értesítették a mentőket is, akik dr. *Virosztek* Győző mentőorvos vezetésével két kocsival vonultak ki a harc helyszínére, ahol mind a négy munkást vérző sebekkel találták. *Szikszay* és *Szentpéteri* sebeit a helyszínen bekötötték, *Tóthot* és *Farkast*, akiknek a sérülései súlyosak, a Rókusba szállították. A rendőrség megindította a vizsgálatot. A környéken nagy szenzációt keltett a véres verekezés és dacára az éjszakai óráknak, nagy tömeg verődött össze a korcsma előtt.

Nyilt-tér.

Mindazok, a kik felejtethetetlen jó anyáknak, nagyanyáknak, illetőleg rokonunknak

özv. Körösztös Imréné

szül. Schiffrich Katalinnak

elhunyta alkalmából irántunk részvétüket kifejezték, s ez által fájdalmunkon enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Emeleti utcai lakás,

mely áll **2 szoba, alkov, konyha** és **mellékhelyiségekből**, az **Árpád-utca 31. szám alatti házban** november 1-től kiadó.

— Évi bér 280 korona. —

Bővebbet ugyanott a házmesternél vagy lapunk kiadóhivatalában.

Finom

csemege-szőlő

kapható kilónként 50 fillérért **JANKOVITS HUGONÁL** Pécs, Vásártér 6. sz.

!! **Éppen most jelent meg !!**

A Pécs szab. kir. város és határában levő épületek jegyzéke

(Háztulajdonosok névjegyzékével)

ára 2 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Teljesen **higany és ólommentes** ártalmatlan készítmény

„Hajnal créme“

elismert **biztos hatású kéz és arc-szépítő szer** eltávolít minden bőrtisztátalanságot. Az arcbőrt bársonypuhává teszi és az arc szép, üde és ifjú szint nyer.

1 tégely „Hajnal-créme“ 1 kor.

Kapható:

Krebsz Ödön

drogueria és illatszer üzletében
PÉCS, Irgalmas-utca 10. sz.

Grün Bernát UTÓDA

férfiszabó

PÉCS, Zsiga gyógyszerár fölötti emelet.
 Alapított 1865-ben.

A vidék egyik legnagyobb és legrégibb elsőrendű

szabó-üzlete

ajánlja dusan felszerelt raktárát a **legkitünőbb minőségű szövetekben**, melyekből mindennemű

férfi-ruhák

a cég tulajdonos személyes felügyelete mellett, a mai kor igényeinek megfelelőleg a **legkiválóbb gonddal, olcsó árban** készíttetnek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Grün Bernát utóda.

Kör alakú nagyobb borsajtó

olcsó áron eladó.

Bővebbet Felső-Malom-utca 19. sz. alatt.

Kényelmes

nagyobb és kisebb lakások

olcsó áron kiadók.

Bővebbet Felső-Malom-utca 19. sz. alatt.